

Voorwaarden
Rechtsbijstandverzekering
Superieur

P2014.2

Voorwoord

Deze verzekeringsvoorwaarden geven - in aanvulling op, of in afwijking van de algemene verzekeringsvoorwaarden - zo duidelijk mogelijk weer wat u van de rechtsbijstandverzekering van Promovendum mag verwachten. Zo wordt duidelijk waar u al dan niet recht op heeft en wat Promovendum allemaal van u verwacht.

Promovendum

Postbus 362
3300 AJ Dordrecht

info@promovendum.nl
078-6481300

Twitter @promovendum

Artikelen

VOORWAARDEN RECHTSBIJSTANDVERZEKERING SUPERIEUR

1.	Begripsomschrijvingen	4
2.	De verzekerde activiteiten	5
3.	De franchise	5
4.	De uitsluitingen	5
5.	De verlening van de rechtsbijstand	6
6.	Het rechtsbijstandgebied, de bevoegde rechter en het toepasselijke recht	6
7.	Onvermogen	7
8.	De waarborgsom	7
9.	Verweer tegen vorderingen op grond van onrechtmatige daad	8
10.	Verval van eigen risico	8
11.	Vermogensbeheer	8
12.	Fiscaal recht	8
13.	Echtscheidingsmediation	9
14.	No claim korting	10

VOORWAARDEN RECHTSBIJSTANDVERZEKERING SUPERIEUR

Omdat er bij verzekeringen sprake is van vaktaal, volgen hieronder enkele begripsomschrijvingen om voor u zo duidelijk mogelijk weer te geven wat er bedoeld wordt.

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Alle woorden die worden verklaard in de begripsomschrijvingen, staan cursief gedrukt in de verzekeringsvoorwaarden.

a. Verzekerde

1. Bij alleenstaande dekking:
  - a. u, als verzekeringnemer, die de verzekering heeft afgesloten.
  - b. de gemachtigde bestuurder of passagier van een voer- of vaartuig dat aan een verzekerde toebehoort, als zodanig;
  - c. uitsluitend voor de rechtsbijstand die genoemd is in artikel 6.1 van deze polisvoorwaarden:
    1. de reisgenoot, die vanuit Nederland meereist in het persoonlijke reisgezelschap van verzekeringnemer op een (vakantie)reis, gedurende deze (vakantie)reis;
    2. het huispersoneel in dienst bij verzekeringnemer;
  - d. de nagelaten betrekkingen van een verzekerde, indien en voor zover zij een vordering kunnen instellen tot voorziening in de kosten van levensonderhoud naar aanleiding van een gebeurtenis, waarvoor krachtens de verzekering aanspraak op rechtsbijstand bestaat.
2. Bij gezinsdekking zijn de volgende personen verzekerd:
  - a. de verzekeringnemer;
  - b. de echtgeno(o)t(e) of partner, die met de verzekeringnemer duurzaam samenwoont;
  - c. de inwonende, ongehuwde kinderen, adoptief-, pleeg- en stiefkinderen;
  - d. de niet-inwonende, ongehuwde kinderen, adoptief-, pleeg- en stiefkinderen, die in Nederland een dagstudie volgen of in een verpleeginrichting verblijven;
  - e. de inwonende (schoon)ouders;
  - f. de au-pair gedurende de tijd dat deze woont bij de verzekeringnemer;
  - g. de gemachtigde bestuurder of passagier van een voer- of vaartuig dat aan een verzekerde toebehoort, als zodanig;
  - h. uitsluitend voor de rechtsbijstand die genoemd is in artikel 6 lid 1 van deze polisvoorwaarden:
    1. de reisgenoot, die vanuit Nederland meereist in het persoonlijke reisgezelschap van verzekeringnemer op een (vakantie)reis, gedurende deze (vakantie)reis;
    2. het huispersoneel in dienst bij verzekeringnemer.
  - i. de nagelaten betrekkingen van een verzekerde, indien en voor zover zij een vordering kunnen instellen tot voorziening in de kosten van levensonderhoud naar aanleiding van een gebeurtenis, waarvoor krachtens de verzekering aanspraak op rechtsbijstand bestaat.

Artikel 2. De verzekerde activiteiten

Als *verzekerde* betrokken is geraakt in een geschil bij het uitoefenen van zijn particuliere activiteiten, heeft hij aanspraak op adviesservice en op rechtsbijstand, tenzij die aanspraak verband houdt met de uitoefening van een vrij beroep of een bedrijf of de verwerving van inkomsten buiten regelmatige loondienst. De te verlenen advies-service houdt in: het eenmalig verlenen van een telefonisch juridisch advies aan de hand van de informatie die verzekerde telefonisch verstrekt.

Artikel 3. De franchise

De *verzekerde* kan alleen aanspraak maken op rechtsbijstand als het belang van zijn verzoek ten minste € 225,- beloopt. Deze bepaling geldt niet voor verhaal van schade die in het verkeer is ontstaan en voor strafzaken.

Artikel 4. De uitsluitingen

De rechtshulporganisatie verleent geen rechtsbijstand:

- a. in een geschil over het in eigendom hebben, bezitten, houden, (ver)kopen van luchtvaartuigen en voorts van pleziervaartuigen met een huidige nieuwwaarde van meer dan € 200.000,-;
- b. in geschillen over de aanschaf van tweedehands voer- en vaartuigen, tenzij gekocht onder schriftelijke garantie bij een officiële dealer;
- c. in geschillen over onroerende zaken, tenzij deze betrekking hebben op:
  1. de door de *verzekerde* zelf bewoonde woning, laatstelijk bewoonde of te bewonen woning;
  2. het voor eigen gebruik bestemde vakantieverblijf van de *verzekerde*;
  3. onbebouwde grond waarop een door de *verzekerde* te bewonen woning wordt gebouwd; mits voornoemde onroerende zaken zijn gelegen in Nederland;
- d. in geschillen over de verhuur of exploitatie van goederen of zaken door een verzekerde;
- e. in geschillen over het huwelijksvermogensrecht, echtscheiding, beëindiging van samenleving buiten huwelijk en verplichtingen tot levensonderhoud of daarvoor in de plaats komende vorderingen met uitzondering van een eenmalig juridisch advies;
- f. in een (arbeidsrechtelijk) geschil waarin volgens artikel 131 of artikel 241 boek 2 BW de rechtbank bevoegd is in verband met de huidige of voormalige hoedanigheid van verzekerde, als statutair bestuurder van een vennootschap;
- g. in erfrechtelijke geschillen als de erflater vóór de ingangsdatum van de verzekering is overleden.

Artikel 5. De verlening van de rechtsbijstand

De rechtshulporganisatie verleent rechtsbijstand aan de verzekerde overeenkomstig de Algemene Voorwaarden en de hierna volgende bepalingen:

- a. per aanspraak op rechtsbijstand is verzekerde een eigen risico verschuldigd, overeenkomstig het bepaalde in artikel 5 en artikel 13 van de Algemene Voorwaarden, tenzij de aanspraak van verzekerde uitsluitend betrekking heeft op:
  1. verhaal van materiële schade die in het verkeer is ontstaan;
  2. een verkeersstrafzaak;
- b. De rechtshulporganisatie vergoedt de uit rechtsbijstand voortvloeiende externe kosten tot ten hoogste € 12.500,- per geschil. Dit kostenmaximum geldt niet voor:
  1. verhaal van schade die in het verkeer is ontstaan;
  2. een strafzaak.
- c. Schakelt de rechtshulporganisatie op uw verzoek een door u gekozen externe rechtshulpverlener in? Dan betaalt de rechtshulporganisatie, als onderdeel van het verzekerde kostenmaximum, de noodzakelijke en redelijke behandelkosten (honorarium inclusief kantoorkosten en overige kosten) van deze externe rechtshulpverlener in die procedure. De rechtshulporganisatie betaalt voor deze behandelkosten maximaal per:
  - arbeidsrechtelijke procedure € 2.500,-;
  - bestuursrechtelijke en sociaalverzekeringsrechtelijke procedure voor twee instanties tezamen € 3.000,-;
  - overige procedure € 5.000,-;

Alle vermelde bedragen zijn exclusief btw. Kunt u de btw niet verrekenen?
Dan betaalt de rechtshulporganisatie ook de btw over maximaal dit bedrag.

- d. Vraagt u de rechtshulporganisatie om een externe rechtshulpverlener in te schakelen voor een gerechtelijke of administratieve (incasso)procedure, terwijl de rechtshulporganisatie niet verplicht is een advocaat in te schakelen? Dan moet u een eigen risico betalen van € 250,-. Pas nadat de rechtshulporganisatie dit eigen risico heeft ontvangen, zal de rechtshulporganisatie de opdracht geven aan de externe rechtshulpverlener die u heeft aangewezen. Dit eigen risico geldt aanvullend op het eigen risico dat eventueel vermeld staat op uw polisblad.

Artikel 6. Het rechtsbijstandgebied, de bevoegde rechter en het toepasselijke recht

1. In de volgende gevallen wordt rechtsbijstand verleend in de gehele wereld:
  - a. verhaal van schade ontstaan door een beschadiging van lijf of goed;
  - b. strafzaken;

- c. geschillen uit sleep- en reparatieovereenkomsten met betrekking tot een voertuig van *verzekerde*;
  - d. geschillen uit vervoersovereenkomsten;
  - e. geschillen uit overeenkomsten door *verzekerde* aangegaan in rechtstreeks verband met een (vakantie) reis.
2. In arbeids-, sociaalverzekeringsrechtelijke of contractuele geschillen wordt rechtsbijstand alleen verleend in de Europese Unie, mits de rechter van één van de daartoe behorende landen bevoegd is en het recht van één van de daartoe behorende landen van toepassing is.
  3. In geval rechtsbijstand wordt verleend overeenkomstig het bepaalde van artikel 6.1 naar aanleiding van een gebeurtenis buiten Europa of de landen rond de Middellandse Zee, dan wel overeenkomstig het vorige lid, geldt in afwijking van artikel 3 van de bijzondere polisvoorwaarden een franchise van € 450,-. Voorts worden de externe kosten in afwijking van het bepaalde inzake het kostenmaximum vergoed tot ten hoogste € 5.000,- per geschil.
  4. In alle overige gevallen wordt rechtsbijstand alleen verleend in Nederland, mits de Nederlandse rechter bevoegd is en het Nederlandse recht van toepassing is.

Artikel 7. Onvermogen

De rechtshulporganisatie vergoedt aan de *verzekerde* de schade ten gevolge van de onrechtmatige daad van een ander, voor zover de schade een eigen risico van € 125,- te boven gaat tot ten hoogste € 12.500,-. Dit als de verhaalsactie strandt door onvermogen van de wederpartij, tenzij de *verzekerde* de schade op een andere manier vergoed kan krijgen. Deze bepaling geldt niet voor aanspraken op grond van artikel 13.

Artikel 8. De waarborgsom

1. De rechtshulporganisatie schiet aan de *verzekerde* een waarborgsom voor van ten hoogste € 25.000,-, als door een buitenlandse overheid in verband met een gedekte strafzaak de betaling van een waarborgsom wordt verlangd voor zijn vrijlating, de teruggave van hem toebehorende zaken of de opheffing van een beslag daarop.
2. Door het aanvaarden van het voorschot machtigt de *verzekerde*, de rechtshulporganisatie onherroepelijk daarover te beschikken zodra het weer wordt vrijgegeven en aanvaardt hij de verplichting, zijn volle medewerking te verlenen aan het verkrijgen van onverwijld restitutie aan de rechtshulporganisatie.
3. De *verzekerde* is verplicht het voorschot zo spoedig mogelijk terug te betalen, maar in ieder geval binnen één jaar nadat het is verstrekt.

Artikel 9. Verweer tegen vorderingen op grond van onrechtmatige daad

De rechtshulporganisatie verleent in zaken waarin *verzekerde* zich wenst te verweren tegen een vordering gebaseerd op onrechtmatige daad alleen bijstand indien en voor zover de vordering niet bestaat uit een vordering tot vergoeding van schade aan personen of aan zaken, zoals bedoeld in de aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren van *verzekerde*.

Artikel 10. Verval van eigen risico

Het eigen risico zoals bedoeld in de artikelen 5 en 13 van de Algemene voorwaarden vervalt.

Artikel 11. Vermogensbeheer

De *verzekerde* heeft aanspraak op rechtsbijstand bij geschillen over vermogensbeheer met in Nederland toegelaten instellingen. Onder vermogensbeheer wordt verstaan: beheren, beleggen, kopen, verkopen van effecten en adviseren terzake.

Artikel 12. Fiscaal recht

1. Artikel 8.h van de Algemene Voorwaarden wordt vervangen door de volgende bepaling: in fiscale en fiscaalrechtelijke geschillen met (overheids)instanties, tenzij deze betrekking hebben op een belasting of heffing die van verzekerde bij de uitoefening van zijn particuliere activiteiten wordt geheven en voor zover deze geen verband houden met de uitoefening van een beroep of de verwerving van inkomsten buiten regelmatige loondienst.
2. Voorts gelden in fiscale en fiscaalrechtelijke zaken de volgende bijzondere bepalingen:
  - a. als gebeurtenis zoals bedoeld in artikel 3 van de Algemene Voorwaarden wordt hier aangemerkt de beslissing van de belastingautoriteit waartegen verzekerde beroep wenst aan te tekenen;
  - b. in afwijking van het bepaalde in artikel 5.1 van de Algemene Voorwaarden is de rechtshulporganisatie bevoegd de rechtsbijstand te doen verlenen door een externe deskundige in haar opdracht;
  - c. rechtsbijstand wordt alleen verleend als de beslissing van de belastingautoriteit waartegen beroep wordt aangetekend alsmede de periode waarop die beslissing betrekking heeft, geheel binnen de looptijd van de dekking liggen;
  - d. de rechtshulporganisatie verleent uitsluitend rechtsbijstand in een gerechtelijke procedure voor de Nederlandse belastingrechter, mits het Nederlandse recht van toepassing is.

Artikel 13. Echtscheidingsmediation

1. Hierna wordt verstaan onder:
  - a. echtscheidingsmediation: de bemiddeling door een mediator aan de verzekeringnemer en zijn of haar echtgeno(o)t(e) die gezamenlijk trachten hun onderlinge geschillen op te lossen, voortvloeiend uit hun voorgenomen beëindiging van het huwelijk, gericht op het indienen van het gemeenschappelijke verzoekschrift tot echtscheiding door een advocaat;
  - b. huwelijk: het naar Nederlands recht gesloten huwelijk of het in Nederland geregistreerde partnerschap tussen verzekeringnemer en zijn of haar echtgeno(o)t(e), respectievelijk geregistreeerde partner;
  - c. beëindiging van het huwelijk: de beëindiging op gemeenschappelijk verzoek van een huwelijk tussen verzekeringnemer en zijn of haar echtgeno(o)t(e), respectievelijk geregistreeerde partner.
2. In afwijking van het bepaalde in artikel 4.f van de bijzondere polisvoorwaarden is verzekerd het risico dat een *verzekerde* behoefte heeft aan echtscheidingsmediation in verband met de beëindiging van het huwelijk, mits het huwelijk ten minste drie jaar heeft geduurd sinds het afsluiten van het Superieurpakket voor particulieren.
3. Als verzekerden het huwelijk wensen te beëindigen, kunnen zij gezamenlijk aanspraak maken op echtscheidingsmediation, mits het verzoek daartoe door hen beiden tegelijk wordt gedaan.
4. Verzekerden richten een door hen beiden ondertekend schriftelijk en gemotiveerd verzoek tot echtscheidingsmediation aan de rechtshulporganisatie. In dit verzoek kan volstaan worden met een opgave en overlegging van:
  - a. de namen van de verzekeringnemer en zijn of haar echtgeno(o)t(e) respectievelijk geregistreeerde partner;
  - b. een kopie van het trouwboekje of een uittreksel uit de registers van de burgerlijke stand, waaruit de datum van de huwelijkssluiting blijkt;
  - c. de wens om door een gemeenschappelijk verzoek het huwelijk te doen beëindigen;
  - d. het toepasselijke polisnummer.
5. De echtscheidingsmediation wordt verleend aan de verzekeringnemer en de *medeverzekerde* gezamenlijk door een mediator die is ingeschreven in het Nederlands Mediation Instituut. Verzekerden kunnen een gezamenlijke keuze maken voor een mediator uit de lijst met mediators, die de rechtshulporganisatie hen voorlegt.
6. De rechtshulporganisatie geeft namens de verzekerden de opdracht tot mediation, waarbij de mediator wordt verplicht de rechtshulporganisatie desgevraagd te informeren over de voortgang en de afloop van de mediation.

Verzekerden machtigen hem daartoe uitdrukkelijk. De rechtshulporganisatie respecteert overigens de vertrouwelijkheid die de mediator gehouden is te bewaren over de tijdens de echtscheidingsmediation verkregen gegevens.

7. De kosten van de mediator worden vergoed tot ten hoogste € 2.000,-. De rechts-hulporganisatie vergoedt slechts de kosten van één mediator.
8. De rechtshulporganisatie verleent geen echtscheidingsmediation indien ter zake van hetzelfde huwelijk een eerder verzoek tot mediation is gedaan, welke echtscheidingsmediation niet heeft geleid tot een gezamenlijke vaststellingsovereenkomst.

Artikel 14. No claim korting

Verzekeringnemer heeft vanaf het derde verzekeringsjaar volgens onderstaande regeling recht op een korting op de te betalen premie.

- a. Als de rechtshulporganisatie geen verzoek om rechtsbijstand in behandeling heeft genomen in het eerste en het tweede verzekeringsjaar bedraagt de korting over de premie voor het daaropvolgende verzekeringsjaar 1%.
- b. Met inachtneming van het bepaalde in sub c wordt voor ieder daarna volgend verzekeringsjaar waarin geen verzoek om rechtsbijstand in behandeling is genomen, de korting met 1% verhoogd, totdat de korting ten hoogste 10% bedraagt.
- c. Als in enig verzekeringsjaar wel één of meer verzoeken om rechtsbijstand in behandeling zijn genomen, wordt de korting over de premie voor het daaropvolgende verzekeringsjaar verlaagd met 2% dan wel verlaagd naar 0% indien de korting op dat moment 1% bedraagt. Voor de daarna volgende jaren wordt de korting weer vastgesteld als hiervoor onder b bepaald.

Artikelen

ALGEMENE VOORWAARDEN RECHTSBIJSTANDVERZEKERING

1.	Begripsomschrijvingen	12
2.	Adviesservice	13
3.	Het verzekerde risico	13
4.	De wachttijd	13
5.	De verlening van de rechtsbijstand	13
6.	De kosten van rechtsbijstand	15
7.	Verplichtingen van de verzekerde	16
8.	De uitsluitingen	17
9.	Belangenconflicten	18
10.	De geschillenregeling	18
11.	Kennisgevingen, correspondentie en betalingen	19
12.	Persoonsgegevens	19
13.	Premiebetaling en betaling van het eigen risico	19
14.	Wijziging van premie en/of voorwaarden	20
15.	Duur en einde van de verzekering	20
16.	Toepasselijk recht en klachtenregeling	21

ALGEMENE VOORWAARDEN RECHTSBIJSTANDVERZEKERING

Omdat er bij verzekeringen sprake is van vaktaal, volgen hieronder enkele begripsomschrijvingen om voor u zo duidelijk mogelijk weer te geven wat er bedoeld wordt

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Alle woorden die worden verklaard in de begripsomschrijvingen, staan cursief gedrukt in de verzekeringsvoorwaarden.

a. De rechtshulporganisatie

Onder de rechtshulporganisatie wordt verstaan DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V., gevestigd in Amsterdam. DAS is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 33110754, alsmede in het register van toezichthouder Autoriteit Financiële Markten (AFM) onder nummer 12000541. National Academic Verzekeringsmaatschappij N.V. en daarmee Promovendum, vertrouwt de werkzaamheden met betrekking tot de rechtsbijstandverlening toe aan de onafhankelijke rechtshulporganisatie DAS.

b. Gebeurtenis

Het voorval dat of de feitelijke ontwikkeling die redelijkerwijs moet worden beschouwd als de oorzaak van het geschil. In geval van het verhaal van schade is het schadeveroorzakende voorval de gebeurtenis. Een gebeurtenis waarvan de *verzekerde* niet op de hoogte was en ook niet op de hoogte behoefde te zijn, kan niet worden aangemerkt als oorzaak van het geschil. Bij twijfel is het aan de *verzekerde* dit aan te tonen.

c. National Academic Verzekeringsmaatschappij N.V.

Onder National Academic wordt verstaan National Academic Verzekeringsmaatschappij N.V., Postbus 362, 3300 AJ Dordrecht. KvK: 24370396. Als risicodragers van de schadeverzekeringen (exclusief zorgverzekeringen) van *Promovendum*.

d. Promovendum

Onder Promovendum wordt verstaan Promovendum als intermediair van *National Academic Verzekeringsmaatschappij N.V.*

e. Rechtsbijstand

1. Het door de *rechtshulporganisatie* behartigen van de juridische belangen van de *verzekerde* die in een geschil betrokken is geraakt. Hieronder wordt verstaan:
  - a. het adviseren van de *verzekerde* over zijn rechtspositie en over de mogelijkheden het door hem gewenste resultaat te behalen;
  - b. het voeren van verweer tegen (strafrechtelijke) vorderingen;
  - c. het geldend maken van vorderingen of het namens de *verzekerde* indienen en verdedigen van verzoek- en verweerschriften, waaronder ook begrepen bezwaarschriften;
  - d. het ten uitvoer leggen van vonnissen, beschikkingen of arbitrale uitspraken.

2. Het vergoeden of voorschieten van de kosten van rechtsbijstand, die voortvloeien uit de bovengenoemde activiteiten, zoals nader omschreven in artikel 6.

Artikel 2. Adviesservice

Voor zover de bijzondere polisvoorwaarden daarop aanspraak geven, verstrekt de *rechtshulporganisatie* ook als er geen sprake is van een geschil juridisch advies aan de *verzekerde*.

Artikel 3. Het verzekerde risico

1. Verzekerd is het risico dat een *verzekerde* in een geschil moet voorzien in een eigen behoefte aan *rechtsbijstand* ten gevolge van een *gebeurtenis*, mits voldaan wordt aan beide onderstaande voorwaarden:
  - a. de *gebeurtenis*, het geschil en de daaruit voortvloeiende behoefte aan *rechtsbijstand* doen zich voor gedurende de looptijd van de verzekeringsdekking;
  - b. de *gebeurtenis*, het geschil en de daaruit voortvloeiende behoefte aan *rechtsbijstand* konden bij de aanvang van de verzekeringsdekking redelijkerwijs niet worden voorzien.
2. Een samenhangend geheel van geschillen die voortvloeien uit een *gebeurtenis* wordt beschouwd als één geschil.
3. De omvang van de dekking wordt nader bepaald door hetgeen op of bij het polisblad en in de toepasselijke bijzondere polisvoorwaarden wordt vermeld.

Artikel 4. De wachttijd

1. De *rechtshulporganisatie* verleent geen *rechtsbijstand* als het geschil zich heeft voorgedaan binnen drie maanden na de ingangsdatum van de verzekering. In geval van een arbeidsrechtelijk geschil is deze termijn zes maanden en in een geschil over onteigening twaalf maanden.
2. De wachttijd geldt op overeenkomstige wijze voor een na de ingangsdatum van de verzekering afgesloten aanvullende dekking.
3. De wachttijd geldt niet als de verzekering direct aansluit op een soortgelijke verzekering waaraan de *verzekerde* bij voortbestaan dezelfde rechten had kunnen ontlennen.

Artikel 5. De verlening van de rechtsbijstand

1. De *rechtsbijstand* wordt verleend door deskundigen in dienst van de *rechtshulporganisatie*, tenzij de *rechtshulporganisatie* besluit de verlening van de *rechtsbijstand* of een deel daarvan over te dragen aan een externe deskundige. Voor zover de deskundige in dienst van de *rechtshulporganisatie* de *rechtsbijstand* verleent,

overlegt de *rechtshulporganisatie* met de *verzekerde* over de wijze van behandeling en informeert hem over de haalbaarheid van het gewenste resultaat.

2. Indien er geen redelijke kans (meer) is het gewenste resultaat te bereiken, wordt de rechtsbijstandverlening gestaakt.
3. Vraagt *verzekerde* de *rechtshulporganisatie* om een externe rechtshulpverlener in te schakelen voor een gerechtelijke of administratieve (incasso)procedure, terwijl er geen sprake is van verplichte procesvertegenwoordiging op grond van het wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, dan moet *verzekerde* een eigen risico betalen van € 250,-. Pas nadat de *rechtshulporganisatie* dit eigen risico heeft ontvangen, zal de *rechtshulporganisatie* de opdracht geven aan de externe rechtshulpverlener die *verzekerde* heeft aangewezen. Dit eigen risico geldt aanvullend op het eigen risico dat eventueel vermeld staat op uw polisblad.
4. De hoogte van een eventueel verschuldigd eigen risico voor het in behandeling nemen van een door uw verzekering gedekte zaak wordt op of bij het polisblad vermeld.
5. De *rechtshulporganisatie* is bevoegd geen (verdere) bijstand te verlenen als het belang van de zaak niet opweegt tegen de (verder) te maken kosten van *rechtsbijstand*. De *rechtshulporganisatie* stelt dan een bedrag beschikbaar dat gelijk is aan het belang van de zaak.
6. Als het naar het oordeel van de *rechtshulporganisatie* noodzakelijk is de behandeling of een deel daarvan over te dragen aan een externe deskundige, is uitsluitend de *rechtshulporganisatie* bevoegd om, na overleg met de *verzekerde*, opdrachten daartoe te verstrekken.
7. *Verzekerde* mag zelf een rechtshulpverlener kiezen, als het nodig is om namens hem een gerechtelijke of administratieve procedure te voeren. In veel gevallen kan de juridische specialist in dienst van de *rechtshulporganisatie* die procedure voor *verzekerde* voeren. Maar als *verzekerde* dat wilt, mag *verzekerde* ook een rechtshulpverlener kiezen die niet bij de *rechtshulporganisatie* in dienst is. Bijvoorbeeld een advocaat. Dit noemen wij een externe rechtshulpverlener.
8. Als vertegenwoordiging door een advocaat verplicht is bij een zaak voor een Nederlandse rechter, komen alleen advocaten die in het register van de Nederlandse Orde van Advocaten zijn ingeschreven of kantoor houden in aanmerking. Dient de zaak in het buitenland dan moet de advocaat bij het gerecht in het betreffende land zijn ingeschreven. In alle andere gevallen bepaalt de *rechtshulporganisatie* de keuze.
9. De opdrachten worden steeds namens de *verzekerde* gegeven. De *verzekerde* machtigt de *rechtshulporganisatie* hiertoe onherroepelijk. De *rechtshulporganisatie* is niet verplicht om in het kader van eenzelfde verzoek om *rechtsbijstand* aan meer dan één advocaat (al dan niet in dienst van de *rechtshulporganisatie*) of (andere) externe deskundige een opdracht te verstrekken. Voor zover de *rechtsbijstand* wordt verleend door een advocaat die niet in dienst is van de *rechtshulporganisatie*, treedt de *rechtshulporganisatie* slechts op als financier van de daarmee gemoeide kosten overeenkomstig de bepalingen die op deze verzekering van toepassing zijn.
10. De aansprakelijkheid voor schade door of in verband met de verlening van *rechtsbijstand* door deskundigen in dienst van de *rechtshulporganisatie* is beperkt tot het bedrag waarop de afgesloten beroepsaansprakelijk-

heidsverzekering aanspraak geeft, vermeerderd met het eigen risico onder die verzekering. Een kopie van de polis met voorwaarden ligt ter inzage bij de *rechtshulporganisatie*. De *rechtshulporganisatie* is niet aansprakelijk voor schade door of in verband met de werkzaamheden van een door de *rechtshulporganisatie* ingeschakelde externe deskundige.

11. Als naast de *verzekerde* ook andere belanghebbenden zich willen voegen in de procedure, is de *rechtshulporganisatie* bevoegd in plaats van het verlenen van *rechtsbijstand* door een deskundige in haar dienst, de door de belanghebbenden gezamenlijk gemaakte kosten van *rechtsbijstand* naar evenredigheid van alle belanghebbenden bij de actie aan de *verzekerde* te vergoeden.

Artikel 6. De kosten van rechtsbijstand

1. De *rechtshulporganisatie* vergoedt de volgende kosten van *rechtsbijstand*:
  - a. **alle interne kosten:**
de kosten van de deskundigen in dienst van de *rechtshulporganisatie*;
  - b. **de volgende externe kosten:**
    1. de kosten van de externe deskundigen die door de *rechtshulporganisatie* worden ingeschakeld, voor zover deze kosten redelijk en noodzakelijk zijn;
    2. dat deel van de kosten van een door de *rechtshulporganisatie* ingeschakelde mediator, dat voor rekening van de *verzekerde* komt voor zover deze kosten naar het oordeel van de *rechtshulporganisatie* noodzakelijk zijn voor de verlening van de mediation;
    3. de kosten van getuigen voor zover door een rechter toegewezen;
    4. de proceskosten die ten laste van de *verzekerde* blijven of waartoe hij in een onherroepelijk vonnis is veroordeeld;
    5. de noodzakelijke, in overleg met de *rechtshulporganisatie* te maken reis- en verblijfkosten van de *verzekerde* als zijn persoonlijk verschijnen voor een buitenlandse rechter is bevolen of dringend gewenst wordt door de ingeschakelde advocaat;
    6. de kosten die verbonden zijn aan de ten uitvoerlegging van een vonnis.
    7. Als de *rechtshulporganisatie* op verzoek van *verzekerde* een door *verzekerde* gekozen externe rechtshulpverlener inschakelt dan betaalt de *rechtshulporganisatie*, als onderdeel van het *verzekerde* kosten maximum, de noodzakelijke en redelijke behandelkosten (honorarium inclusief kantoorkosten en overige kosten) van deze externe rechtshulpverlener in die procedure. De *rechtshulporganisatie* betaalt voor deze behandelkosten maximaal per:
      - arbeidsrechtelijke procedure € 2.500,-;
      - bestuursrechtelijke en sociaalverzekeringsrechtelijke procedure voor twee instanties tezamen € 3.000,-;
      - overige procedure € 5.000,-;

Alle vermelde bedragen zijn exclusief btw. Kan *verzekerde* de btw niet verrekenen?
Dan betaalt de *rechtshulporganisatie* ook de btw over maximaal dit bedrag.

2. De *rechtshulporganisatie* schiet de kosten voor die op grond van een contractuele of wettelijke bepaling verhaald, verrekend of door anderen vergoed kunnen worden. Als deze voorgesloten kosten daadwerkelijk verhaald, verrekend of door anderen vergoed zijn, komen deze aan de *rechtshulporganisatie* toe.
3. Niet voor vergoeding komen in aanmerking:
  - a. de kosten die beneden een overeengekomen eigen risico blijven;
  - b. de in artikel 6.1.b bedoelde externe kosten die het *verzekerde* kostenmaximum per geschil te boven gaan.

Artikel 7. Verplichtingen van de verzekerde

1. De *verzekerde* die een verzoek om *rechtsbijstand* wil doen, meldt zijn verzoek zo spoedig mogelijk na het ontstaan van het geschil aan bij de *rechtshulporganisatie*.
2. Als twijfelachtig is of het verzoek om *rechtsbijstand* van de *verzekerde* betrekking heeft op een geschil, moet de *verzekerde* de aanwezigheid van een geschil aantonen door een deskundigenrapport. Dit rapport moet uitsluitsel geven over de feitelijke gevolgen van de gebeurtenis en over de oorzaak en veroorzaker van het geschil. Geeft het rapport voldoende grond voor het verlenen van *rechtsbijstand*, dan vergoedt de *rechtshulporganisatie* de kosten van het rapport.
3. De *verzekerde* die om *rechtsbijstand* verzoekt, verleent alle medewerking aan de *rechtshulporganisatie* of aan de ingeschakelde externe deskundigen. Dit houdt in ieder geval in dat hij:
  - a. alle gegevens en de *rechtshulporganisatie* de omvang van het geschil en/of het (financieel) belang aannemelijk maakt;
  - b. de *rechtshulporganisatie* in de gelegenheid moet stellen om te proberen het conflict met de tegenpartij zonder een procedure op te lossen en tot een minnelijke regeling te komen. *U* moet daaraan in redelijkheid *uw* medewerking verlenen;
  - c. de *rechtshulporganisatie* machtigt de stukken die een externe deskundige over zijn verzoek ter beschikking heeft in te zien;
  - d. zich desgevraagd civiele partij stelt in een strafzaak en meewerkt aan het verhalen van de gemaakte kosten van *rechtsbijstand* op derden;
  - e. verplicht is om alle medewerking te verlenen en/of om zijn rechten aan de *rechtshulporganisatie* over te dragen om de gemaakte of nog te maken kosten op derden te verhalen;
  - f. alles nalaat wat de belangen van de *rechtshulporganisatie* kan schaden.
4. De *verzekerde* is verplicht de door de *rechtshulporganisatie* voorgesloten kosten, voor zover hij die ontvangt, te restitueren aan de *rechtshulporganisatie*. Daaronder worden onder andere verstaan de door de *verzekerde* ontvangen buitengerechtelijke kosten, de bij een onherroepelijk vonnis toegewezen proceskosten en de voor de *verzekerde* verrekenbare BTW.

Artikel 8. De uitsluitingen

De *rechtshulporganisatie* verleent geen (verdere) *rechtsbijstand* in de gevallen die omschreven zijn in de toepasselijke bijzondere voorwaarden.

Daarnaast verleent de *rechtshulporganisatie* geen *rechtsbijstand*:

- a. als de *verzekerde* in strijd met de verzekeringsvoorwaarden handelt en de belangen van de *rechtshulporganisatie* daardoor schaadt. Daarvan is in ieder geval sprake als hij de *rechtshulporganisatie* niet in de gelegenheid heeft gesteld om het conflict met zijn tegenpartij, zonder een procedure (in der minne) op te lossen, terwijl dit in redelijkheid van hem verlangd kan worden of als hij zijn verzoek om *rechtsbijstand* zó laat heeft aangemeld dat de *rechtshulporganisatie* alleen maar met meer inspanningen of meer kosten *rechtsbijstand* zou kunnen verlenen;
- b. als het geschil een gevolg is van natuurrampen, atoomkernreacties of molest (onder molest worden de omstandigheden en gebeurtenissen verstaan zoals omschreven in de tekst van het Verbond van Verzekeraars, op 2 november 1981 gedeponereerd bij de griffie van de Rechtbank in Den Haag onder nr. 136, waaronder gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer, munitie, sabotage en terrorisme); Als het geschil direct of indirect verband houdt met terrorisme, preventieve maatregelen dan wel handelingen of gedragingen ter voorbereiding van terrorisme of preventieve maatregelen, wordt wel *rechtsbijstand* verleend indien en voor zover de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden (NHT), waar de *rechtshulporganisatie* zich voor het terrorismeschade heeft herverzekerd, dekking verleent.

Het clauseblad terrorismedekking en het protocol afwikkeling claims bij terrorismeschaden van de NHT zijn van toepassing. De tekst hiervan wordt u op verzoek toegezonden of kunt u nalezen op www.terrorismedekking.nl of op www.promovendum.nl/voorwaarden.
- c. als het geschil verband houdt met het besturen van een voer- of vaartuig, terwijl de bestuurder niet bevoegd was dit te besturen. De *rechtshulporganisatie* doet hierop geen beroep als in een strafzaak de vervolging geen betrekking heeft op het onbevoegd besturen of als de *verzekerde* die het verzoek om *rechtsbijstand* doet, niet wist en redelijkerwijs niet kon weten dat de bestuurder onbevoegd bestuurde;
- d. in een geschil tussen een *verzekerde* en de *rechtshulporganisatie*, dan wel in een geschil over de uitleg en/of uitvoering van deze verzekeringsovereenkomst (De *rechtshulporganisatie* vergoedt echter alsnog de redelijk gemaakte kosten van *rechtsbijstand* als de *verzekerde* in een onherroepelijk vonnis gelijk krijgt);
- e. als het geschil het beoogde of zekere gevolg is van het handelen of nalaten van de *verzekerde* of als hij het ontstaan daarvan of van de behoefte aan *rechtsbijstand* willens en wetens heeft geaccepteerd om enig voordeel te behouden of te behalen;
- f. in een strafzaak als de *gebeurtenis* een (voorwaardelijk) opzettelijk inhoudt, dan wel als de *verzekerde* willens en wetens heeft gehandeld. Als bij het einde van de zaak deze omstandigheden afwezig blijken te zijn, vergoedt de *rechtshulporganisatie* alsnog de redelijk gemaakte kosten van *rechtsbijstand*, overeenkomstig artikel 6;

- g. in geschillen die zijn ontstaan doordat de *verzekerde* instaat voor verplichtingen van anderen of doordat een vordering of verplichting van een ander op hem is overgegaan;
- h. in fiscale of fiscaalrechtelijke geschillen met (overheids)instanties. Hieronder vallen ook geschillen over heffingen en heffingsvrije hoeveelheden (bijvoorbeeld mest-/melkquota), retributies, bijdragen, leges, invoerrechten en accijnzen;
- i. voor zover de *verzekerde* voor de behartiging van zijn belangen aanspraak kan maken op een aansprakelijkheidsverzekering.

Artikel 9. Belangenconflicten

Er is sprake van een belangenconflict als beide partijen in een geschil aanspraak maken en hebben op *rechtsbijstand* door de *rechtshulporganisatie*. In dat geval geldt het volgende:

- a. bij een geschil tussen de verzekeringnemer en één van de medeverzekerden op één polis verleent de *rechtshulporganisatie* alleen *rechtsbijstand* aan de verzekeringnemer;
- b. bij een geschil tussen twee medeverzekerden op één polis verleent de *rechtshulporganisatie* alleen *rechtsbijstand* aan de *verzekerde* die door de verzekeringnemer is aangewezen;
- c. bij een geschil tussen twee verzekerden op twee verschillende polissen hebben beide verzekerden recht op rechtsbijstand door een advocaat naar eigen keuze.
De *rechtshulporganisatie* vergoedt de kosten hiervan overeenkomstig artikel 6. In dat geval is het bepaalde in artikel 5 lid 3 en artikel 6 lid 1 b sub 7 niet van toepassing.

Artikel 10. De geschillenregeling

1. Als de *verzekerde* het oneens blijft met het oordeel van de *rechtshulporganisatie* over de regeling van het geschil waarvoor hij beroep op de verzekering heeft gedaan, dan kan hij de *rechtshulporganisatie* schriftelijk verzoeken dit meningsverschil voor te leggen aan een advocaat naar zijn keuze.
2. De *rechtshulporganisatie* legt dan dit meningsverschil, met alle relevante stukken, voor aan de gekozen advocaat en verzoekt hem zijn oordeel te geven. Desgewenst verwoordt de *verzekerde* ook zelf nog eens het meningsverschil. Het oordeel van de advocaat is bindend voor de *rechtshulporganisatie*. De kosten zijn voor rekening van de *rechtshulporganisatie* en komen niet ten laste van het *verzekerde* kostenmaximum.
3. De verlening van *rechtsbijstand* wordt door de *rechtshulporganisatie* voortgezet in overeenstemming met het oordeel van de advocaat, tenzij de *verzekerde* op dat moment te kennen geeft dat hij gebruik wil maken van het bepaalde in artikel 10.5.
4. Als de *rechtshulporganisatie* de behandeling overdraagt aan een externe deskundige, mag de opdracht niet aan de advocaat die het bindende oordeel heeft gegeven of aan een kantoorgenoot worden verstrekt.

5. Als *verzekerde* zich niet met het oordeel van de advocaat kan verenigen, kan hij de zaaksbehandeling voor eigen rekening en risico voortzetten. Wordt hij daardoor alsnog geheel of gedeeltelijk in het gelijk gesteld, dan betaalt de *rechtshulporganisatie* alsnog de redelijk gemaakte kosten van *rechtsbijstand*, overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.
6. Deze geschillenregeling is niet van toepassing op een meningsverschil over de regeling van het geschil tussen de *verzekerde* en een advocaat of een door de *rechtshulporganisatie* ingeschakelde externe deskundige.

Artikel 11. Kennisgevingen, correspondentie en betalingen

1. Mededelingen door de *rechtshulporganisatie* aan de verzekeringnemer worden rechtsgeldig gedaan aan het laatst door hem opgegeven adres of aan het adres van zijn assurantieadviseur.
2. Het overleg over de zaaksbehandeling wordt steeds met en door de *verzekerde* gevoerd, tenzij anders met de *verzekerde*, de assurantieadviseur of de gevolmachtigde agent is overeengekomen.

Artikel 12. Persoonsgegevens

1. De bij de aanvraag of wijziging van een verzekering en de bij een verzoek om *rechtsbijstand* verstrekte persoonsgegevens worden door *Promovendum* en de *rechtshulporganisatie* verwerkt voor het aangaan of uitvoeren van de verzekering en het beheren van de daaruit voortvloeiende relaties. Hieronder vallen ook het voorkomen en bestrijden van fraude alsmede activiteiten gericht op de vergroting van het klantenbestand.
2. De gedragscode 'Verwerking Persoonsgegevens Verzekeringsbedrijf' is van toepassing. In deze gedragscode worden rechten en plichten van partijen bij de gegevensverwerking vermeld. De volledige tekst is op te vragen bij het Verbond van Verzekeraars, Postbus 93450, 2509 AL Den Haag, telefoon 070 - 3338777.

Artikel 13. Premiebetaling en betaling van het eigen risico

1. De verzekeringnemer moet de premie, de kosten en de assurantiebelasting vooruit betalen, uiterlijk op de laatste dag van de termijn die in de nota wordt genoemd. Als de verzekeringnemer het verschuldigde niet tijdig betaalt of weigert te betalen en de verzekeringnemer is op dit verzuim gewezen, wordt voor geschillen die daarna ontstaan geen dekking meer verleend. De verzekeringnemer moet het verschuldigde vermeerderd met rente en de incassokosten alsnog betalen. De dag nadat het verschuldigde is ontvangen begint de dekking weer.
2. Als is overeengekomen dat de betaling van de jaarlijks verschuldigde premie in meer dan één termijn plaatsvindt en het verschuldigde is niet tijdig betaald, vervalt bovendien deze betalingsregeling en wordt ook de premie voor de resterende termijn(en) onmiddellijk volledig verschuldigd.
3. Als uit het polisblad blijkt dat een eigen risico verschuldigd is voor het in behandeling nemen van een door de verzekering gedekte zaak, moet de *verzekerde* dit betalen zodra de *rechtshulporganisatie* daarom

verzoekt, uiterlijk op de laatste dag van de termijn die in de nota wordt genoemd. Als niet binnen de genoemde termijn betaald is, is de *verzekerde* vanaf de eerste dag na deze termijn wettelijke rente en incassokosten verschuldigd. Bovendien is de *rechtshulporganisatie* dan bevoegd geen verdere *rechtsbijstand* te verlenen naar aanleiding van het betreffende verzoek om *rechtsbijstand*.

4. Bij beëindiging van de verzekering, anders dan wegens kwade trouw van de *verzekerde*, wordt de premie over de termijn waarin de verzekering niet meer van kracht is, onder inhouding van administratiekosten aan de verzekeringnemer terugbetaald.

Artikel 14. Wijziging van premie en/of voorwaarden

1. De *rechtshulporganisatie* heeft het recht de premie en/of voorwaarden van groepen van verzekeringen tussentijds en bloc te wijzigen en deze verzekering hieraan aan te passen. De *rechtshulporganisatie* brengt de verzekeringnemer schriftelijk op de hoogte van zo'n wijziging. De verzekeringnemer is dan bevoegd de verzekering op te zeggen overeenkomstig artikel 15.2.c. Als de *rechtshulporganisatie* binnen de termijn van dertig dagen na dagtekening van dit schrijven geen opzegging heeft ontvangen, wordt de verzekeringnemer geacht in te stemmen met de voorgestelde wijziging.
2. De *rechtshulporganisatie* is bevoegd de tarieven jaarlijks aan te passen overeenkomstig de stijging van de consumentenprijsindex voor alle huishoudens van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Artikel 15. Duur en einde van de verzekering

De verzekering gaat in op de ingangsdatum zoals die op het polisblad vermeld staat. De verzekering heeft een looptijd van minimaal één jaar. Na het verstrijken van het eerste jaar, kan *verzekerde* de verzekering dagelijks opzeggen, hierbij geldt een opzegtermijn van één maand.

1. De verzekeringnemer is bevoegd de verzekering op te zeggen:
  - a. schriftelijk, tegen de contractvervaldatum, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden;
  - b. binnen twee maanden nadat een *gebeurtenis* die voor de *rechtshulporganisatie* tot verlening van *rechtsbijstand* kan leiden, door een *verzekerde* is gemeld. De verzekering eindigt op de in de opzeggingbrief genoemde datum, zij het niet eerder dan twee maanden na dagtekening;
  - c. als hij een voorstel tot wijziging van premie en/of voorwaarden niet accepteert. Dit geldt alleen als het een premieverhoging en/of een dekkingsbeperking betreft. De verzekeringnemer moet dan schriftelijk en binnen een termijn van 30 dagen na de premievervaldatum aan de *rechtshulporganisatie* opzeggen. De verzekering eindigt dan op de premievervaldatum om 24.00 uur;
  - d. binnen twee maanden nadat de *rechtshulporganisatie* een beroep heeft gedaan op de niet-nakoming van de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering. De verzekering eindigt op de in de opzeggingbrief genoemde datum.

2. De *rechtshulporganisatie* is bevoegd de verzekering op te zeggen of voor te stellen deze tegen een andere premie en/of voorwaarden voort te zetten:
  - a. schriftelijk, tegen de contractvervaldatum, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden;
  - b. binnen twee maanden nadat een *gebeurtenis* die voor de *rechtshulporganisatie* tot verlening van *rechtsbijstand* kan leiden, door een *verzekerde* is gemeld. De verzekering eindigt op de in de opzeggingsbrief genoemde datum, zij het niet eerder dan twee maanden na dagtekening;
  - c. tussentijds met een opzegtermijn van twee maanden als de premie, kosten en belasting niet tijdig zijn betaald en als de verzekeringnemer op dit verzuim is gewezen;
  - d. binnen twee maanden na de ontdekking dat verzekeringnemer de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering niet is nagekomen en de verzekeringnemer daarbij heeft gehandeld met de opzet de *rechtshulporganisatie* te misleiden dan wel dat *Promovendum* de verzekering bij kennis van de ware stand van zaken niet onder dezelfde voorwaarden zou hebben gesloten. *Promovendum* en de *rechtshulporganisatie* nemen altijd maatregelen bij verzekeringsfraude. *Promovendum* kan bijvoorbeeld de verzekering beëindigen of de *rechtshulporganisatie* kan de hulp stopzetten. Ook kan *Promovendum* aangifte doen bij de politie en andere verzekeraars informeren over de fraude. *Promovendum* en de *rechtshulporganisatie* zullen gemaakte kosten op *verzekerde* proberen te verhalen. Over de te nemen maatregelen wordt *verzekerde* altijd geïnformeerd. Als tot beëindiging wordt overgegaan, eindigt de verzekering op de in de opzegbrief genoemde datum.
3. De verzekering eindigt bovendien:
  - a. zodra de verzekeringnemer niet meer in Nederland woont of gevestigd is;
  - b. door het overlijden of faillissement van de verzekeringnemer en, ingeval van een bedrijf, bovendien door opheffing daarvan.

Artikel 16. Toepasselijk recht en klachtenregeling

1. Op deze rechtsbijstandverzekering is het Nederlandse recht van toepassing. De *rechtshulporganisatie* en *Promovendum* onderschrijven de Gedragscode Verzekeraars en richten zich op de naleving ervan. De tekst ligt ter inzage bij *Promovendum*.
2. Klachten en geschillen die betrekking hebben op de totstandkoming van deze verzekeringsovereenkomst kunnen worden voorgelegd aan de directie van *Promovendum*.
3. Klachten en geschillen die betrekking hebben op de rechtshulpverlening door de *rechtshulporganisatie*, kunnen worden voorgelegd aan de directie van de *rechtshulporganisatie*.
4. Wanneer het oordeel van *Promovendum* of de *rechtshulporganisatie* voor de *verzekerde* niet bevredigend is, kan hij zich wenden tot het Klachteninstituut Financiële Dienstverlening, Postbus 93257, 2509 AG Den Haag, telefoon 070-333 89 99 (www.kifid.nl). Deze mogelijkheid geldt alleen voor consumenten. Wanneer de *verzekerde* geen gebruik wil of kan maken van deze klachtenbehandelingsmogelijkheid, of de behandeling of de uitkomst hiervan niet bevredigend vindt, kan hij het geschil voorleggen aan de bevoegde rechter. Bij deze klachtenregeling is van bijzonder belang artikel 8.d.